

מסורת הש"ם

6) וְגַלְגַּל טַב. ע"ש פירש"י מה כמ. וביוש כבשי' במדות מנ: וע"ש כבשי'ן. 7) וְנִמְשַׁח בְּדַרְסוֹת הַר"ן דרש"ט ט"ד ט"ז ט"ח: 8) וְיִמְחַל עַבְד: קדושין ט"ז: 9) וְתַנְחִיחַ יַד: ה' וְלֹא תַחַחַח לַלֵּל וְכִי' מִלְקוֹט. 10) שְׂבוּעוֹת ט"ו, 11) וְיִכְרַסֶּה ה': ה. שנה לו. יומה מנ. שְׂבוּעוֹת ט"ו, 12) בְּפִסְקוֹן: נְעֻלֶיהָ כִּי אֵם לֹאֵחַ עֵינָיו. 13) וְזִכְרוֹתַי. חוֹלְוֵי ג. לֵא: 14) וַיִּסְתַּן לִסּוֹחַ אֲמַר לִי וְכִי' שְׂבוּעִים מ. 15) וְגַלְגַּל בְּשִׁלְמוֹן. 16) לֹא תִלְמַחַ שְׁלֵחַ וְרַחֵ. י"ק. 17) וְכִי' נִמְחַ נִמְחַ וְיִעֲקֹב רִישׁ כִּי' כ' דְמוּתֵיהָ עֵשֶׂה. 18) וְיִשְׁרָ' ט"ו. 19) כִּי' סִמְּךָ קָדָךְ.

הגהות הב"ח

6) רש"י ד"ה כבשים דעת זכרים וכו': 7) ז"ה ואת חביבים וזכרים שבאמינים בהק"ה 8) ואת חביבים וזכרים שבתורה טובים: 9) ז"ה כי שאלתי וכו' ופעה לזוי וזה שלא נדקר:

»

גליון הש"ם

רש"י ד"ה מאי רבתיב כו' ולא בתיב כו' חוקה. ע"ין גליל ק"י ע"י ע"א ע"ין גליליה רבה לשוע' א"ח סתמ' א"י ס"ק ט':

מוסף רש"י

שימי את. אלה הוא המקשה לו תמניה (ע"ר כ"ט). חסס גדול ממוקן אנו ידע לתוך ממני' (בברכות מ"ג) כנסת דומין אשמן לממלד לו רב הי שימי את. ונראה עניני משום דבר דביה הוא קאמרי לה הכי משום חמיניתיק, ולומר אה ידע להשיגו, ואי שנתמי שמה נישתי' היה כי כרב של היה וחקק ענינו נעמלה הלך לא היה נפסיר, ולא נהרע לו, נפסיר לא משני שמר רב כי לטו אהם חלה לא אהם אן כנסת מקומות, ועד שנעמי משום דמרי' היה דחוק לוי, כי הוא דלמח (מעטע ט') דחמנה לישוע' מיסופיה דרב שימי, ולא היה רהסם רב שימי רב אש' היה דחוק ליה לרב פסח (וה' כ"ד). אלו ת"ח העונקים בתורה. בהלכות עבודה (ב"ב כ"ד). כאילו מקשריין ומגישין לשמו. כאילו מקדישין אותן כגית המקדש (שם). נישתי' אשה. ילול מטהסור ענינה (יומא ע"ב). אחד המרבה ואחד המעט. ע"ש לו שכר לממעט כמו למרבה (ברכות י"ג). מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול. שחט קדשים ולא כניסו חלה מתעסק בקדשים חריט' (מנחות י"ח) כלומר מנין למתעסק פסול בקדשים כגון מתעסק בספין להניחו לו ולדקן ושחט קדשים, שלא תמיון לטו שחטק, אכל תמיון לטו שחטק נעמלה ספר חלה שלא ענה לנעלים לטו חובה (חולין י"ג). זו בדיניו הוא לעכב מנין. לזיה זאת סבר ידענו אותה ומיה מנהי היה דנפק לן ולא עניב ונחיה (שם) קתני זה היתמי ועמלאו אנו למדים שמהו להמיון וחי' שאלמו, נעכב מנין, שאל לא תמיון וזה פסול (חולין שם).

הדרן עלך מסכת מנחות

הרי עלי עשרון פרק שלשה עשר מנחות קי.

נשבעים בשם ה' לנאות: 6) דעת זכרים מיושבת עליהם יותר משל נקבות: בני צבל אין להם עול מלכות כשאר גליות שצבל ארלות: **מכירין אם ישראל**. בצבדון הראשון מכירין ואין מכזידין עולם: **ואם אביהם ששמיים**. 7) ששאלמנים שהקדוש ברוך הוא ואין מאמנים בעבודת כוכבים: **שימי אם**. תמניה. אלה הוא שימי חסס גדול ומקשה לי דבר זה. ויש אומרים רב לא היה זוקף ועינו אלא כוצקן כל שעה משום ניעיות: **זה הלומד תורה בטרה**. עליו הוא אומר לשמי **לעולם הם עומדים והידי דמי מוצח בניו בשמים ומיכאל עומד ומקטיר עליו: מאי דכתיב זאת הסורה**. 8) ולא כתיב זה חוקה: **עולה ומנחה מיבעי ליה**. דליהו משמע זאת התורה היא עולה ומנחה כו': **אין לריך לא עולה וכו'**. דהכי משמע זאת התורה לעולה כלומר במקום העולה למנחה שצביל המנחה כגון לטו שצבילכס כלומר התלמוד תורה מכפר על עוונותינו:

»

כפורס חטאם. כגון סדר קדשים דמיירי בהלכות עבודה: **שנה העובד**. עבודת קרבנות ומציאו למנחה מתוקה שנתו שהוא יסן ולא ירא: **אם מעט ואם הרבה יאכל**. מתן שכרו: **כרבות הכוצה**. קרבנות: **רבו אוכליה**. כהנים: **ומה כשרון לצעלי**. להקדוש ברוך הוא כי לא רלות עינו זה מתכוין לעוצה: **לצעל הדין**. לאומרים רשויות הרבה הן והדגר מוכיח שזה ששמו כך ליום להקריב לו מנחה [וח] ששמו כך ליום להקריב לו פריס וזה אליס לכן נאמר ככולס ריח ניחוח לה': **אחד המרבה**. להציא קרבנות:

כדי שסאמר אעשה רזונו. להקריב לו קרבן ויעשה רזונו 9) לפי שהוא נריך לכן ואשאלמו: **לא לרזוני אסם וזכתיס**. כלומר לא לו להנלומי שאיני רואה להטריח אהכס לעשות על כהכס: **לרזונכס**. לנורך עלמכס לקיים מנלומי שמהא כפרה לכס נדך: **לרזונכס זכזכוס**. שמהא כוונמכס לשחוט פרט למתעסק בספין לתוך דבר אחר ושחט בהמת קדשים **שפסולה: מנין למתעסק**. גדגר אחר ושחט בהמת קדשים שהוא פסול: **זו צדינו הוא**. דמנהו לכיין דעמו: **לרזונכס סוככוסו**. שנה עליו הכמוז לעכב:

»

הדרן עלך הרי עלי עשרון וסליקא לה מסכת מנחות

הלומד תורה במהרה נושא אשה ואחר כך לומד תורה.

תורה. צפרק קמח דקידושין (דף כ"ט): איכא למאן דלומר איפכא ואמרין לא פליגי הן לן והא להו:

ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן, מדרשות חלוקין יש מי שאומר שמוסיפין של לדיקים 10) ויש מי שאומר ככשים של אש והיינו דלמרנין צשמונה עשרה בעבודה ואשי ישראל ותפלמס מהרה צאהנה מקבל צרזון ויש אומרים דקאי דלנעיל והסז את העבודה לדביר צימך ואשי 11) ישראל. לא מלמאי יומר:

הדרן עלך הרי עלי עשרון וסליקא לה מסכת מנחות

מכירין את ישראל ולא את אביהן שבשמיים 5ממזרח שמש ועד מבואו גדול שמו בגוים ובכל מקום מוקטר מוגש לשמו ומנחה טהורה אמר ליה 6שימי את דקרו ליה אלהא 7דאלהא בכל מקום מוקטר מוגש לשמי בכל מקום סלקא דעתך אמר רבי שמואל בר נחמני אמר ר' יוחנן אלו תלמידי חכמים העוסקים בתורה בכל מקום מעלה אני עליהן כאילו מקטירין ומגישין לשמי ומנחה טהורה זה 8הלומד תורה במהרה נושא אשה ואחר כך לומד תורה 9שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' כלילות מאי כלילות א"ר יוחנן אלו ת"ח העוסקים בתורה כלילה מעלה עליהן הכתוב כאילו עסוקים בעבודה 7לעולם זאת על ישראל א"ר גידל אמר רב זה מוצח 7בניו ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן ורבי יוחנן אמר אלו תלמידי חכמים העסוקין בהלכות עבודה מעלה עליהם הכתוב כאילו נבנה מקדש בימיהם אמר ריש לקיש מאי דכתיב 8זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם אמר רבא האי לעולה למנחה עולה ומנחה מיבעי ליה אלא אמר רבא כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה (ולא חטאת) ולא מנחה 9ולא אשם אמר רבי יצחק מאי דכתיב 9זאת תורת החטאת וזאת תורת האשם כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם: **מתנני'** 10נאמר בעולת בהמה 10אשה ריח ניחוח ובעולת עוף 11אשה ריח ניחוח ובמנחה 12אשה ריח ניחוח לומר לך "אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים: **גמ'** אמר ר' זירא מאי קראה 13מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל רב אדא בר אהבה אמר מהכא 14ברבות הטובה רבו אוכליה ומה כשרון לבעליו15): תניא אמר רבי שמעון בן עזאי כוא וראה מה כתיב בפרשת קרבנות שלא נאמר בהן לא אל ולא אלהים אלא ה' שלא ליתן פתחון פה לבעל דין לחלוק ונאמר בשור הנס 10אשה ריח ניחוח ובעוף הדק 11אשה ריח ניחוח ובמנחה 12אשה ריח ניחוח לומר לך אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין את לבו לשמים ושמא תאמר לאכילה הוא צריך ת"ל 15אם ארעב לא אומר לך כי לי תבל ומלואה ונאמר 16כי לי חיתו יער בהמות בהררי' אלף ידעתי כל עוף הרים וזיו שדי עמדי 17האוכל בשר אבירים ודם עתודים אשתה לא אמרתי אליכם זבחו כדי שתאמר אעשה רצונו ויעשה רצוני לא לרצוני אתם וזבחים אלא לרצונכם אתם וזבחים שנאמר 18לרצונכם תזבחהו דבר אחר לרצונכם תזבחהו לרצונכם זבחו כדבעא מיניה שמואל מרב הונא 19מנין ל'למתעסק בקדשים שהוא פסול שנאמר ושחט את בן הבקר שתהא שחיטה לשם בן בקר אמר לו זו בדיניו הוא לעכב מנין 20ת"ל לרצונכם תזבחהו לדעתכם זבחו:

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

עין משפט ונר מצוה

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»